

Warszawa, 29 kwietnia 2020 r.

Stanowisko Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej dotyczące wstępnej oceny skutków zmian w dyrektywie w sprawie emisji przemysłowych

Polski Komitet Energii Elektrycznej (PKEE), biorąc pod uwagę proponowane przez Komisję zmiany w dyrektywie w sprawie emisji przemysłowych (IED) ¹ wyznaczającej limity emisji dla działalności przemysłowej stoi na stanowisku, iż obecnie obowiązujące ramy nałożyły już znaczne obowiązki na spółki elektroenergetyczne, a dalsze zwiększenie tego obciążenia osłabiłoby ich zdolność do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej oraz zrównoważonego przejścia na technologie nisko i zero emisyjne.

Perspektywa polskiego sektora elektroenergetycznego

Polski sektor elektroenergetyczny jest zaangażowany w zmniejszanie swojego wpływu na środowisko i aktywnie wspiera realizację celów polityki klimatycznej UE. Zgodnie z obowiązującymi zasadami określonymi w dyrektywie IED, polski sektor elektroenergetyczny poczynił znaczące inwestycje mające na celu zapewnienie zgodności funkcjonowania swoich zakładów z przepisami znajdującymi się w regulacji. Jednakże inwestycje te nie zostały uwzględnione w szacunkach, zgodnie z którymi transformacja polskiego sektora elektroenergetycznego w kierunku neutralności klimatycznej będzie wymagała nakładów w wysokości 179-206 mld EUR². Każdorazowe zwiększanie ambicji w zakresie standardów emisji IED dla dużych instalacji spalania (LCP) będzie zatem wywierać presję na sektor, aby przekierowywał środki z inwestycji w odnawialne źródła energii (OZE) na modernizację i dostosowanie istniejących instalacji do nowych standardów. Ponadto należy wziąć pod uwagę, że niektórych modernizacji nie można uznać za efektywne ekonomicznie. Dotyczy to w szczególności starszych elektrowni, które zostaną wycofane z eksploatacji w perspektywie średnioterminowej. W związku z tym konieczne jest utrzymanie derogacji wynikających z art. 15 ust. 4, które w wyjątkowych przypadkach są niezbędne, przykładowo kiedy to tego typu elektrownie powinny kontynuować działalność, a dalsze dostosowania środowiskowe nie są realizowane ze względu na brak ekonomicznego uzasadnienia.

W związku z powyższym PKEE stoi na stanowisku, że potencjalny zakres przeglądu nie powinien obejmować sektorów energii elektrycznej i ciepłownictwa, które zostały objęte przyjętymi niedawno konkluzjami dotyczącymi najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do dużych instalacji spalania (LCP). W szczególności rekomenduje się, aby:

¹ Dyrektywa 2010/75/EU Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 24 listopada 2010 r. sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola), dalej: "IED"

² CAKE, *Scenarios of low-emission energy sector for Poland and the EU until 2050*, 2019, dostępne pod adresem: http://climatecake.pl/wp-content/uploads/2019/11/CAKE_energy-model_EU_low_emission_scenarios_paper_final.pdf



PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

- uniknąć zwiększenia poziomu ambicji w odniesieniu do powiązanych poziomów emisji już wymienionych w IED/BAT;
- nie ustanawiać celów w zakresie emisji CO₂ i nie dodawać do istniejących ram EU ETS nowych celów dyrektywy IED. Założenia tych dwóch regulacji różnią się znacząco, dlatego nie powinno się ich łączyć, ponieważ zagroziłoby to pewności prawnej;
- nie obejmować zakresem dyrektywy IED instalacji poniżej progu 50 MW_e.

Nie istnieje uniwersalne rozwiązanie dla wszystkich

Zgodnie z obecnymi konkluzjami IED/BAT, przedsiębiorstwa unijne są zobowiązane do zapewnienia zgodności swoich zakładów energetycznych z ambitnymi normami ochrony środowiska. Przedsiębiorstwom unijnym przyznano czteroletni okres dostosowawczy, podczas którego muszą one zapewnić zgodność swoich portfeli wytwórczych z wymogami. Nie uwzględniono jednak faktu, że dostosowanie obiektów elektroenergetycznych musi być rozpatrywane w szerszej perspektywie całego systemu elektroenergetycznego. Perspektywa ta uniemożliwia jednoczesne odłączenie wszystkich elektrowni, które wymagają modernizacji, gdyż stanowiłoby to zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw energii. Wskutek tego, przedsiębiorstwa z dużym udziałem starszych i mniej wydajnych zakładów stoją przed dylematem: z jednej strony muszą przestrzegać przepisów UE, z drugiej strony, zaś są odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, przy jednoczesnym realizowaniu inwestycji w odnawialne źródła energii. W związku z powyższym, PKEE jest zdania, że okres przejściowy należy dostosować do konkretnych sektorów, aby uwzględnić charakterystyczne dla nich okoliczności i stojące przed nimi wyzwania.

PKEE stoi na stanowisku, że obecne przepisy nie uwzględniają uwarunkowań regionalnych, w szczególności specyfiki państw członkowskich o większym udziale mniej efektywnych elektrowni. Zdecydowanie uważamy, że osiągnięcie celów IED/BAT nie powinno odbywać się kosztem bezpieczeństwa dostaw, oraz że należy zapewnić większą elastyczność i okres przejściowy w celu spełnienia nowych wymogów. Choć członkowie PKEE podejmują zdecydowane działania mające na celu zmniejszenie swojego wpływu na środowisko to wzywają do przyjęcia zrównoważonego podejścia do tego procesu, które uwzględniałoby specyfikę regionalną, a także nie stanowiłoby zagrożenia dla bezpieczeństwa energetycznego państw członkowskich.

PKEE wyraża również zaniepokojenie faktem, iż Komisja pragnie rozpocząć przegląd dyrektywy IED w chwili, kiedy okresy przejściowe jeszcze się nie zakończyły. PKEE jest głęboko przekonany, że decyzję o ewentualnej zmianie dyrektywy IED powinna poprzedzić dogłębna analiza efektywności istniejących ram, aby zagwarantować, że ewentualne nowe wymagania będą odzwierciedlać faktyczną sytuację w branży. W związku z tym PKEE wzywa Komisję do wstrzymania się od przeglądu dyrektywy IED do końca okresu przejściowego oraz do przeprowadzenia najpierw pogłębionej analizy rzeczywistego wpływu obecnych ram na emisję zanieczyszczeń wymienionych w dyrektywie.

Proces sewilski powinien być przejrzysty i zgodny z traktatami

Proces sewilski, którego celem jest zapewnienie uczestnictwa wszystkich zainteresowanych stron w przebiegu określania poziomów emisji, jest krokiem we właściwym kierunku jeśli chodzi o zapewnienie niezawodności,



PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

efektywności i reprezentatywności najlepszych dostępnych technik (BAT). Obawiamy się jednak, że ten niedawno wdrożony proces w swej obecnej postaci wymaga pewnych usprawnień, by skuteczniej odzwierciedlać te cele.

Po pierwsze, PKEE jest zdania, że konsultacje z interesariuszami w ramach procesu sewilskiego nie powinny zastępować prawidłowej oceny oddziaływania ostatecznych konkluzji BAT, o których mowa w opinii państw członkowskich w ramach procedury komitetowej. Ocena oddziaływania powinna służyć ułatwieniu dyskusji poprzez dostarczanie rzetelnych danych dotyczących instalacji w UE oraz modeli prezentujących interesariuszom szeroki obraz oczekiwanego wpływu regulacji na gospodarkę UE. W opinii PKEE obowiązek przygotowania rzetelnej oceny oddziaływania wynika z porozumienia międzyinstytucjonalnego, ponieważ BAT mają znaczący wpływ na funkcjonowanie gospodarki UE, czego Komisja powinna być świadoma. Obowiązek dokonania oceny oddziaływania regulacji na gospodarkę nie może zostać przeniesiony na interesariuszy.

Po drugie, PKEE zwraca uwagę Komisji na fakt, że dopóki konkluzje BAT są przyjmowane jako akt wykonawczy, nie mogą one stanowić normy dla zanieczyszczeń niewymienionych w dyrektywie w sprawie emisji przemysłowych (IED), która stanowi formalną podstawę do przyjęcia tych aktów.

Po trzecie, przy przyjmowaniu nowych konkluzji BAT, Komisja powinna być zobowiązana do uwzględnienia wniosków ekspertów technicznych. Ma to kluczowe znaczenie dla ułatwienia dialogu między Komisją a interesariuszami.

Podczas przygotowywania ewentualnego przeglądu dyrektywy IED należy wziąć pod uwagę cykle gospodarcze

Wszystkie branże w UE będą zmagać się ze spowolnieniem gospodarczym wynikającym z wybuchu epidemii COVID-19, co istotnie zmniejszy ich możliwości inwestycyjne. Przedsiębiorstwa energetyczne doświadczają już znacznych obciążeń administracyjnych związanych z transformacją sektora - takich jak wzrost cen EUA czy zobowiązanie do rozwoju energii odnawialnej przy jednoczesnym utrzymaniu stabilności systemu. Dlatego też, PKEE uważa za nieuzasadnione wprowadzanie nowych obowiązków w zakresie efektywności środowiskowej dla starszych instalacji, które w perspektywie średnioterminowej będą prawdopodobnie stopniowo wycofywane z eksploatacji.

Również sektor ciepłowniczy będzie musiał stawić czoła wyzwaniom związanym z wybuchem epidemii COVID-19. Ponieważ nie da się skutecznie prowadzić prac modernizacyjnych w trakcie epidemii, a przedsiębiorstwa mają ograniczony dostęp do kredytów, istnieje ryzyko, że zimą 2022/2023 r. szereg miast i obszarów miejskich nie będzie w pełni zaopatrzonych w ciepło. Ze względu na zaistniałe nadzwyczajne okoliczności konieczne jest przedłużenie derogacji dotyczącej systemów ciepłowniczych co najmniej do lata 2023 r., a to wymaga zmiany dyrektywy IED.

W opinii PKEE podobny efekt można osiągnąć poprzez zapewnienie wsparcia dla przedsiębiorstw energetycznych w zakresie wdrażania OZE. Ponadto proponowane podejście będzie miało korzystny wpływ na pewność prawa i umożliwi przedsiębiorstwom skoncentrowanie się na wdrażaniu czystych technologii, co ograniczy również emisję zanieczyszczeń wymienionych w dyrektywie IED.